

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 315/2013-61

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. septembra 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti JUDr. D. Ď. Česká republika, a akademickej maliarky a sochárky M. T., B., zastúpených advokátom JUDr. J. H., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 558/99 (predtým vedenom pod sp. zn. 9 C 210/97), za účasti Okresného súdu Bratislava III, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. D. Ď. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 558/99 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava III p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 558/99 konal bez zbytočných prietáhov.

3. JUDr. D. Ď. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 8 000 € (slovom osemtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť JUDr. D. Ď. trovy konania v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. H., Advokátska kancelária, B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2011 doručená s'ťažnosť JUDr. D. Ď., Česká republika (ďalej len „s'ťažovateľ“), a akademickej maliarky a sochárky M. T., B. (ďalej len „s'ťažovateľka“, spolu ďalej len „s'ťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. H., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 558/99 (predtým vedenom pod sp. zn. 9 C 210/97) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 81 Cb 154/97. Zo s'ťažnosti a z jej odôvodnenia vyplýva, že v súvislosti s namietaným porušením čl. 6 ods. 1 dohovoru s'ťažovatelia namietajú len porušenie práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote. Predmetom namietaného konania je rozhodovanie o žalobe s'ťažovateľov podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) o určenie vlastníckeho práva, ktorá bola doručená okresnému súdu 25. septembra 1997. Veci bola pridelená sp. zn. 9 C 210/97. S'ťažovatelia označili za žalovaného správcu konkurznej podstaty Ž., s. r. o., B. (ďalej len „žalovaný“).

Sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu „1. Okresným súdom Bratislava III., lebo v rozpore so zákonom vec odstúpil na konanie nepríslušnému Krajskému súdu do Bratislavy.

2. Krajským súdom v Bratislave v konkurznom konaní sp. zn. 38K 111/95, že súd nezabránil SKP speňažovať majetok, až do rozhodnutia súdu o vylučovacej žalobe, ako aj to že nerešpektoval žalobu o určenie vlastníctva zo dňa 25. 9. 1997 (pozri stanovisko NS SR sp. zn. Obpj 1/99).

3. Krajským súdom v Bratislave, zjavným klamstvom v rozhodnutí (príloha č. 7).

4. Napriek vydaným predbežným opatreniam, súdy nezabezpečili výkon práva tak, aby nedochádzalo k nezákonným prevodom vlastníctva, čo malo za následok aj zneužívanie právomoci verejného činiteľa (a to Katastrálny úrad B. a jeho riaditeľka Ing. F.) ako aj žalovanými (hlavne SKP a sudkyňou KS Ba JUDr. H.).“.

V nadväznosti na uvedené navrhujú, aby ústavný súd sťažnosti vyhovel a bez nariadenia ústneho pojednávania takto rozhodol:

«I. Okresný súd Bratislava III. v konaní sp. zn. 19 Cb 558/99 (predtým sp. zn. 9 C 210/97) Krajský súd v Bratislave sp. zn. 81 Cb 154/97, porušili základné ľudské práva sťažovateľov na prejednanie ich vecí bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj prejednanie ich vecí spravodlivo a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Nie je zanedbateľné ani porušenie práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru „Vlastniť majetok“.

II. Okresnému súdu Bratislava III. vo veci vedenej pod sp. zn. 19 Cb 558/99 prikazujem konať bez zbytočných prieťahov.

III. JUDr. Ing. D. Ď. a M. T. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50. 000 Eur pre každého, ktorú čiastku sú povinní Okresný súd v Bratislava III. a Krajský súd v Bratislave zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet advokáta JUDr. J. H., č. ú.:... vedený v S., a. s., do dvoch mesiacov od právoplatnosti „Nálezu“ Ústavného súdu SR.

IV. JUDr. Ing. D. Ď. a M. T. US SR priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 331,97 EUR a to všetko, sú povinní Okresný súd Bratislava III. a Krajský súd v

Bratislave zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet advokáta JUDr. J. H., č. ú.:... vedený v S., a. s., do dvoch mesiacov od právoplatnosti NÁLEZU Ústavného súdu Slovenskej republiky.»

Ústavný súd prípisom z 10. apríla 2013 požiadal predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti a k jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení č. Spr 3320/2013 z 2. mája 2013, doručenom ústavnému súdu 14. mája 2013, okrem iného uviedol, že si osvojuje vyjadrenie zákonnej sudkyne vo veci sp. zn. 19 Cb 558/1999, ktorá v ňom okrem iného uviedla:

„V právnej veci žalobcu: JUDr. Ing. D. D., nar..., bytom Česká republika, zastúpený: JUDr. J. H., advokát, B., proti žalovanému v 1. rade: JUDr. J. B., B., správca konkurznej podstaty úpadcu Ž. spol. s r. o. v konkurze, IČO:..., proti žalovanému v 2. rade: A., s. r. o., B., IČO:..., zastúpený: JUDr. M. A., advokát, B., bola žaloba doručená tunajšiemu súdu dňa 25. 09. 1997 a pôvodne bola vedená pod sp. zn. 9C 210/97.

Vo veci boli 2 pojednávania v dňoch 27. 01. 1998 a 01. 04. 1998, následne prípisom zo dňa 16. 04. 1998 bol spis postúpený Krajskému súdu v Bratislave ako súdu vecne a miestne príslušnému podľa § 9 ods. 4 písm. a) O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. Ndob 249/99-190 zo dňa 30. 08. 1999 rozhodol, že na konanie je príslušný tunajší súd.

Dňa 20. 12. 1999 bol spis zaradený do odd. 25 Cb pod sp. zn. 19 Cb 558/1999.

Ako zákonná sudkyňa som vo veci vykonala nasledovné úkony:

- dňa 28. 02. 2002 som určila termín pojednávania na deň 25. 04. 2002; pred pojednávaním bol súdu doručený návrh na zmenu žaloby, vo veci bolo uskutočnené pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu nutnosti rozhodnúť o zmene žaloby

- právny zástupca žalobcu zobrať dňa 03. 05. 2002 návrh na zmenu žaloby späť

- dňa 14. 11. 2002 som stanovila termín pojednávania na deň 04. 02. 2003, pojednávanie bolo odročené na deň 20. 03. 2003, pojednávanie bolo z dôvodu neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu, žalobcu v 2. rade a žalovaného odročené na termín 16. 10. 2003

- v deň pojednávania dňa 16. 10. 2003 doručil právny zástupca žalobcov súdu Návrh na zmenu žaloby a čiastočné späťvzatie žaloby, pojednávanie bolo preto odročené na neurčito s tým, že je potrebné vyžiadať súhlas žalovaného so späťvzatím

- na základe výzvy súdu zo dňa 16. 10. 2003 žalovaný dňa 12. 12. 2003 súdu oznámil, že so späťvzatím žaloby nesúhlasí

- prípisom zo dňa 10. 02. 2004 som predložila spis pridelenému vyššiemu súdnemu úradníkovi na rozhodnutie o čiastočnom späťvzati

- uznesením č. k. 19 Cb 558/1999-354 zo dňa 01. 12. 2004 bolo rozhodnuté o čiastočnom späťvzati žaloby

- dňa 19.01.2005 som stanovila termín pojednávania na deň 07. 06. 2005

- právny zástupca žalobcu listom zo dňa 26. 05. 2005 požiadal o odročenie pojednávania a zároveň listom zo dňa 01. 06. 2005 súdu oznámil, že z dôvodu prevodu nehnuteľností je potrebné zmeniť účastníka konania na strane žalovaného

- prípisom zo dňa 14. 11. 2005 súd vyzval právneho zástupcu žalobcov, aby súdu oznámili ďalší procesný postup vo veci, keďže návrh na zmenu účastníkov doposiaľ nebol podaný

- listom zo dňa 01. 03. 2006 (t. j. po 9-tich mesiacoch od oznámenia nevyhnutnosti zmeny účastníkov na strane žalovaného) právny zástupca žalobcov ospravedlnil svoju nečinnosť a doručil súdu návrh na zmenu žaloby a súčasne návrh na pribratie ďalších 15 účastníkov na strane žalovaných

- na základe výzvy súdu zo dňa 27. 06. 2006 právny zástupca žalobcu listom zo dňa 19. 07. 2006 upresnil označenie žalovaných

- tunajší súd uznesením č. k. 19 Cb 558/1999-456 zo dňa 05. 01. 2007 pripustil pripustenie ďalších účastníkov na strane žalovaných

- dňa 23. 04. 2007 súd určil termín ďalšieho pojednávania na deň 27. 09. 2007

- dňa 27. 09. 2007 súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 19 Cb 558/1999-492

- na základe podaného odvolania právneho zástupcu žalobcov zo dňa 19. 11. 2007 a po zabezpečení procesných úkonov (výzva na zaplatenie súdneho poplatku, doručenie odvolania ostatným účastníkom konania) bol spis dňa 10. 04. 2008 predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní

- z Krajského súdu v Bratislave bol spis vrátený dňa 05. 11. 2010, Krajský súd rozsudok tunajšieho súdu uznesením č. k. 15 Co 229/2008-597 zo dňa 28. 09. 2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie

- prípisom zo dňa 10. 01. 2011 súd vyzval právneho zástupcu žalobcu, aby upresnil podaný návrh na zmenu žaloby, resp., aby odstránil obsahový rozpor medzi návrhom na zmenu žaloby zo dňa 01. 03. 2006 a jeho doplnením zo dňa 18. 07. 2006 – písomným podaním zo dňa 28. 02. 2011 zobral žalobca žalobu voči žalovaným v 2.- 18. rade späť

- uznesením č. k. 19 Cb 558/1999-670 zo dňa 07. 07. 2011 súd rozhodol o čiastočnom späťvzati žaloby potom, ako získal súhlas žalovaných

- proti uzneseniu v časti výroku o náhrade trov konania podali žalovaným v 4.- 6. rade dňa 02. 08. 2011 odvolanie a žalobcovia dňa 03. 08. 2011

- uznesením č.k. 19Cb 558/1999-689 zo dňa 05. 09. 2011 bolo konanie prerušené do ustanovenia správcu konkurznej podstaty úpadcu - žalovaného v 1. rade

- po ustanovení nového správcu konkurznej podstaty úpadcu - žalovaného tunajší súd uznesením č. k. 19 Cb 558/1999-702 zo dňa 29. 11. 2011 pripustil navrhovanú zmenu petitu žaloby

- 15. 12. 2011 bolo súdu oznámené, že správca konkurznej podstaty bol zbavený funkcie a uznesenie o ustanovení nového správcu konkurznej podstaty nie je právoplatné, keďže správca konkurznej podstaty požiadal o preskúmanie jeho zaujatosti

- 12. 01. 2012 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaniach účastníkov konania voči uzneseniu č. k. 19 Cb 558/1999-670

- spis bol vrátený po rozhodnutí o odvolaní tunajšiemu súdu dňa 12. 11. 2012

- prípisom zo dňa 18. 01. 2013 bol stanovený termín pojednávania na deň 25. 03. 2013

- dňa 25. 03. 2013 prebehlo pojednávanie v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu, žalobca nesúhlasil s ukončením dokazovania. Súd chcel pojednávanie odročiť na koniec mája, žalobca z dôvodu zdravotných komplikácií žiadal o odročenie na neurčito s tým, že do konca apríla 2013 uvedie termín, v ktorom sa bude môcť pojednávania zúčastniť

- listom zo dňa 04. 04. 2013 požiadal právny zástupca žalobcu o stanovenie termínu pojednávania

- súd určil termín pojednávania na deň 17. 06. 2013

Vzhľadom na vyššie uvedené popísanie priebehu konania som toho názoru, že prípadné prietahy v konaní v rokoch 1999 - 2004 boli spôsobené neprimeraným počtom pridelených vecí, keď k 01. 10. 2002 som mala pridelených 696 vecí, k 01. 10. 2003 756 vecí a k 01. 11. 2004 618 vecí, čo mi nedovoľovalo zabezpečiť plynulosť vybavovania vecí bez prietahov, o čom som podľa § 30 ods. 4 Zák. č. 385/2000 Z. z. informovala predsedu súdu tak, ako je to zrejmé z priložených signalizácií.

V nasledujúcom období dochádzalo k predlžovaniu súdneho konania aj činnosťou právneho zástupcu žalobcov, ktorý v deň pojednávania súdu opakovane predkladal návrhy na zmenu žaloby, v dôsledku čoho súd odročoval pojednávania na neurčito, keďže musel rozhodnúť o vznesených procesných návrhoch.

Sám žalobca svojou nečinnosťou v období od 07. 06. 2005 do 01. 03. 2006, resp. až do upresnenia svojho návrhu zo dňa 19. 07. 2006 prispel k predĺženiu súdneho konania.

Ďalšiu príčinu predlžovania súdneho konania vidím jednak vo väčšom počte účastníkov v určitom štádiu konania a s tým spojené problémy s doručovaním písomnosti a rozhodnutím" súdu a taktiež v úmrtí správcu konkurznej podstaty žalovaného v lete 2011 a následnej opakovanej výmeny osoby správcu (vid' č. l. 703-708).“

Predsedu okresného súdu ďalej vo svojom vyjadrení uviedol, že okresný súd súhlasí s tým, aby ústavný súd v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie upustil od ústneho pojednávania o sťažnosti.

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť v časti, v ktorej sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 558/99 (predtým vedenom pod sp. zn. 9 C 210/97), uznesením č. k. IV. ÚS 315/2013-34 z 30. mája 2013 prijal na ďalšie konanie v súlade s § 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“); vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd 20. augusta 2013 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov, aby sa vyjadril k stanovisku okresného súdu, ako aj k otázke nariadenia verejného pojednávania.

Právny zástupca sťažovateľov vo svojom vyjadrení k stanovisku okresného súdu z 26. augusta 2013 (doručenom ústavnému súdu 30. augusta 2013) okrem iného uviedol:

«... Z Uznesenia ÚS SR č. IV. ÚS 315/2013-34, ale aj zo spisu vedeného pod sp. zn. 19 Cb 558/99 (predtým sp. zn. 9 C 210/97) je zrejmé, že žalobný návrh podaný dňa 25. 9. 1997 podľa § 80 písm. c) O.s.p. v spojení s ust. § 126 OZ, ktorým žiadali určiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam vedených na LV č. 2295 a LV c. 3750, ktoré boli preukázateľne vo vlastníctve sťažovateľov, čo je nesporné. Podanou žalobou dňa 25. 9. 1997 bol iba žalovaný JUDr. J. J., Správca konkurznej podstaty Ž., s. r. o. (ďalej len SKP).

Zo spisu je zrejmé, že podanou žalobou sa žalobcovia domáhali určenia právneho vzťahu k nehnuteľnostiam vedených na LV č. 2295 a LV č. 3750, ktoré nikdy neboli vo vlastníctve Ž. s. r. o. Teda žiadali potvrdiť súdom svoje nesporné vlastníctvo.

Dňa 26. 9. 1997 podali žalobcovia „Návrh na vydanie predbežného opatrenia“ v zmysle § 75 a násl. O. s. p.

Pretože, celý priebeh tohto súdneho sporu sme opísali v sťažnosti zo dňa 9. 6. 2011, ktorá bola prijatá uznesením č. IV. ÚS 315/2013-34 dňa 30. 5. 2013 na ďalšie konanie, opisovať nebudeme.

Poukazujeme však na tie dôležité skutočnosti sporu, ktorými je preukázané, že sťažovateľ (ia) a ich právny zástupca bezdôvodné prietahy nezavinili, ale ich zavinil žalovaný SKP, ktorý nerešpektoval právoplatné predbežné opatrenie a súdy, ktoré mu v predaji majetku nezabránili, čo má ten dôsledok, že sťažovatelia boli donútení predkladať nové návrhy na zmenu žalovaných, preto odročovanie pojednávania je treba pripísať na vrub SKP a súdu, ktorý mu v nezákonnom prevode vlastníctva nezabránil.

Ak má účastník konania právo podať „Návrh na nariadenie predbežného opatrenia“, potom aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia je súčasťou súdneho sporu. Pýtam sa, prečo predseda súdu vo svojom vyjadrení sa nezmieňuje o tom, že vo vecí bolo vydané

okresným súdom uznesenie sp. zn. 19 Cb 146/99 z 21. 5. 1999, ktorým bolo zakázané žalovanému SKP, disponovať s hnutelným a nehnuteľným majetkom označeným v rozhodnutí (príloha č. 25 a č. 30 sťažnosti).

Tým, že SKP predával majetok, ktorý bol zablokovaný predbežným opatrením, dopustil sa trestného činu (§ 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák.) marenia výkonu úradného rozhodnutia a súd z tohto postupu voči nemu nevyvodil žiadne dôsledky.

Pretože súd žalovanému SKP nezabránil majetok predávať, a nevyzval ho ani na splnenie si svojej povinnosti vyplývajúcej z ust. § 101 ods. 1 O. s. p., aby pravdivo informovať súd komu majetok predal, žalobcovia - sťažovatelia boli donútení predkladať nové návrhy na pripustenie do konania žalovaných, ktorým majetok predal, čo je zároveň dôvodom hodným osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 O. s. p. na nepriznanie trov konania týmto žalovaným.

Preto tvrdenie predsedu súdu, (str. 4 ods. 1 vyjadrenia) že aj sám žalobca svojou nečinnosťou v období od 07. 06. 2005 do 01. 03. 2006, resp. až do upresnenia svojho návrhu zo dňa 19. 07. 2006 prispel k predĺženiu súdneho konania, je nesprávne.

Poukazujem na to, že súd mal k dispozícii nami podané návrhy a právoplatné rozhodnutia súdov, akými sú napr.: Uznesenie Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 19 Cb 146/99, Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 28 Cob 174/99 zo dňa 27. 10. 1999, Rozsudok, Krajského súdu Bratislava č. k. 27 S 17/98 zo dňa 6. 10. 1998, Rozsudok NS SR č. k. M-Sždov 4/99 zo dňa 30. 5. 2001 a Rozhodnutie Krajského úradu v B., katastrálny odbor č. Katastr-41-621-2/99-LK zo dňa 12. 11. 2001, ktoré svedčia tomu, že sťažovatelia boli svojho vlastníctva zbavení v rozpore so zákonom.

Už len na základe týchto právoplatných rozhodnutí, bez ohľadu na iné procesné návrhy účastníkov, mal a má súd náležité preukázané dôvody pre svoje rozhodnutie.

Preto tento dlhotrvajúci spor nemá opodstatnenie čo zakladá dôvod, že v tomto konaní bolo porušené právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie ich veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ako aj práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru.

Záverom však poukazujeme na to, že od ústneho pojednávania je možné očakávať ďalšie objasnenie veci, pretože nezákonností, ktorých sa dopúšťal SKP, konatelia Ž., s. r. o.,

ktorí boli spoločníkmi a konateľmi Ž.; spol. s. r. o. IČO:... je tak závažné a ojedinelé, že by vysvetlil aj dôvod, prečo bol konkurz vyhlásený a kto za tým stál.

Napríklad, US SR by mal mať právo preskúmať, (prílohu č. 51 sťažnosti, v ktorej Krajský úrad v B., Ing. M., informuje JUDr. J.). A to, prečo bol do problematiky zatiahnutý Krajský úrad B. odbor kontroly, Okresný prokurátor B., Prednostka Okresného úradu B., Riaditeľka Okresného úradu B. katastrálny odbor a konateľka Ž., s. r. o. Zúčastnené osoby na tomto konšpiračnom dohovore sa dohodli následne, z ktorého citujem:

„Na základe uvedenej skutočnosti bola celá záležitosť prekonzultovaná so zástupcami Katastrálneho odboru Krajského úradu v B. a Okresnej prokuratúry B., pričom bolo dohodnuté, že Okresná prokuratúra B. voči vyššie uvedenému rozhodnutiu podá prokurátorský protest.

Podľa prísľubu Katastrálneho odboru KU v B. bude prokurátorskému protestu vyhovené a vykonaný nový vklad na Ž. s. r. o, B.

Je možné vôbec, aby títo konšpirátori sa dohodli, že katastrálny úrad nebude rešpektovať zmluvu uzatvorenú sťažovateľom v 1. rade a FFNM ČSFR zo dňa 30. 4. 1992 a vlastníctvo, prepíše na Ž., s. r. o. Už väčšiu nezákonnosť, si ani nevieme predstaviť!»

Ústavný súd v nadväznosti na vyjadrenia oboch účastníkov konania, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Zo sťažnosti, z jej príloh, z vyžiadaného spisu okresného súdu, z vyjadrení predsedu okresného súdu a zo zistení ústavného súdu vyplývajú tieto skutočnosti:

Sťažovatelia 25. septembra 1997 doručili okresnému súdu návrh na začatie konania (žalobu) podľa § 80 písm. c) OSP s tým, že navrhovali, aby okresný súd o žalobe rozhodol tak, že nehnuteľný majetok a hnutel'ný majetok zapísané „v súpise konkurznej podstaty

Krajského súdu v Bratislave č. k. 38K 11/96 zo dňa 1. 2. 1996“ a uvedené v žalobe „sú v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov“.

Sťažovatelia 26. septembra 1997 podali okresnému súdu „*Návrh na vydanie predbežného opatrenia*“, ktorému bola pridelená sp. zn. Nc 515/97. Okresný súd (podľa tvrdenia sťažovateľov bez toho, aby im to oznámil) tento návrh odstúpil 14. novembra 1997 krajskému súdu (podľa názoru sťažovateľov „nepríslušnému“), ktorý veci prideliť sp. zn. 81 Cb 154/97.

Sťažovatelia „opakovane“ podali 22. októbra 1997 návrh na nariadenie predbežného opatrenia okresnému súdu (ktorý bol pripojený podľa ich názoru „*správne*“) k veci vedenej pod sp. zn. 9 C 210/97.

Krajský súd uznesením č. k. 81 Cb 154/97-25 zo 14. decembra 1997 (doručeným im 15. januára 1998) ich návrh na nariadenie predbežného opatrenia z 26. septembra 1997 zamietol. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia 28. januára 1998 odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 4 Obo 82/98-89 z 21. decembra 1998 tak, že napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení tohto uznesenia najvyšší súd uviedol, že krajský súd „*bude musieť vec postúpiť príslušnému okresnému súdu. Predtým je potrebné spis zaradiť do spisu o veci samej (spis Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 76 Cb 108/98).*“.

Okresný súd ďalej uznesením č. k. 9 C 210/97-143 z 28. januára 1998 (doručeným sťažovateľom 5. februára 1998) konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia z 22. októbra 1997 zastavil.

Okresný súd prípisom zo 4. mája 1998 sťažovateľom oznámil, že ich žalobný návrh z 25. septembra 1997 postupuje na konanie krajskému súdu. S postúpením veci krajský súd nesúhlasil, a preto postúpil vec najvyššiemu súdu na rozhodnutie. Najvyšší súd uznesením č. k. Ndob 249/99-183 z 30. augusta 1999 rozhodol o nesúhlase krajského súdu

s postúpením mu veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 9 C 210/97 tak, že na konanie vo veci je príslušný okresný súd, o čom upovedomil sťažovateľov 20. októbra 1999 (veci bola pridelená sp. zn. 19 Cb 558/99).

Dňa 17. marca 1999 podali sťažovatelia sťažnosť na prietahy v konaní predsedníčke krajského súdu, ktorá im 13. mája 1999 oznámila, že vec vedená pod sp. zn. 81 Cb 154/97 „bola dňa 23. 4. 1999 odoslaná na konanie Okresnému súdu Bratislava III“ (vec bola okresnému súdu doručená 26. apríla 1999).

Okresný súd uznesením č. k. 19 Cb 146/1999-112 z 21. mája 1999 rozhodol o návrhu sťažovateľov na nariadenie predbežného opatrenia z 26. septembra 1997 tak, že zakázal správcovi konkurznej podstaty žalovaného, aby scudzoval, prenajímal, zriaďoval záložné právo alebo inak disponoval s nehnuteľným majetkom. Proti tomuto uzneseniu sa žalovaný odvolal. Krajský súd uznesením č. k. 28 Cb 174/99-151 z 27. októbra 1999 o odvolaní rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Obidve uznesenia nadobudli právoplatnosť 31. decembra 1999.

Sťažnosť sťažovateľov na prietahy v namietanom konaní vyhodnotil predseda okresného súdu 14. decembra 1999 ako nedôvodnú (sťažnosť bola okresnému súdu odstúpená 27. októbra 1999 Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, pozn.).

Pojednávanie nariadené na 25. apríl 2002, počas ktorého sťažovatelia doručili okresnému súdu návrh na zmenu žalobného petitu, bolo odročené na neurčito.

Sťažovatelia svoj návrh na zmenu žalobného petitu z 25. apríla 2002 vzali 3. mája 2002 späť a žiadali, aby okresný súd rozhodol „o pôvodnom žalobnom návrhu“ z 25. septembra 1997.

Pojednávanie nariadené na 4. február 2003 bolo odročené na 20. marec 2003 a následne bolo na žiadosť žalovaného zrušené.

Ďalšiu zmenu žalobného návrhu doručili sťažovatelia okresnému súdu na pojednávaní 16. októbra 2003, ktoré bolo odročené na neurčito. O tomto návrhu rozhodol okresný súd uznesením č. k. 19 Cb 558/99-354 z 1. decembra 2004.

Pojednávanie nariadené na 7. jún 2005 bolo odročené na žiadosť sťažovateľa.

Podaním z 1. marca 2006 sťažovatelia navrhli rozšíriť okruh žalovaných. Na výzvu okresného súdu z 27. júna 2006 spresnili sťažovatelia 19. júla 2006 ich okruh; v tomto podaní súčasne požiadali, aby okresný súd rozhodol, že *„predmetný majetok patrí do podielového vlastníctva žalobcov v pomere 1/2 v prospech každého zo žalobcov“*, čo odôvodnili takto:

„Predmetný majetok žalobca v 1. rade nadobudol zmluvou o predaji časti podniku medzi Federálnym Fondom ČSFR zo dňa 30. 4. 1992 v zmysle zákona č. 92/91) a 92/92 Z. z. § 19 ods. 3/ zákona č. 92/92 Z. z., vlastníctvo predmetného majetku prešlo na nadobúdateľa dňom účinnosti zmluvy, a to dňa 1. 5. 1992.

Vlastníctvo nehnuteľného a hnutel'ného majetku prešlo na navrhovateľa v 1. rade v zmysle ust. § 19 zákona č. 92/92 Z. z. a na základe odovzdávajúceho a preberacieho protokolu v zmysle ust. § 483 zák. č. 513/91 Zb., kde odovzdávajúcim bol FFNM ČSFR a preberajúcim žalobca v 1. rade.

Ďalším nezvratným dôkazom je skutočnosť, že navrhovateľ predmetné vlastníctvo nadobudol do vlastníctva za doby trvania manželstva zo žalobkyňou v 2. rade a v zmysle § 143 tento majetok patril do BSM žalobcov. Rozsudkom Okresného súdu v Hodoníne sp. zn. 4C 784/96 zo dňa 24. 6. 1996, bezpodielové spoluvlastníctvo žalobcov bolo zrušené.

Žalobcovia v rámci trojročnej zákonnej lehoty nemohli bezpodielové spoluvlastníctvo vysporiadať preto, že žalovaný v 1. rade nezákonným spôsobom predmetnú nehnuteľnosť zapísal do konkurznej podstaty a následne v rozpore so zákonom nehnuteľnosti boli prepísané na žalovaného v I. rade, ktorý nehnuteľnosti odpredal skôr, ako súd rozhodol vo veci samej.“

V nadväznosti na uvedené okresný súd uznesením č. k. 19 Cb 558/1999-456 z 5. januára 2007 pripustil vstup do konania okrem pôvodného žalovaného (t. č. žalovaného

v 1. rade) ďalších 18 žalovaných. Ďalšou časťou upraveného petitu sťažovateľov sa okresný súd nezaoberal.

Sťažnosť sťažovateľov na prietahy v konaní doručenú okresnému súdu 30. januára 2007 vyhodnotil predseda okresného súdu 1. marca 2007 ako čiastočne dôvodnú.

Dňa 5. septembra 2007 sťažovatelia podali návrh na prerušenie konania, ktorému okresný súd nevyhovel a na pojednávaní nariadenom na 27. september 2007 rozhodol rozsudkom č. k. 19 Cb 558/1999-492 vo veci samej tak, že žalobu sťažovateľov zamietol. Sťažovatelia podali proti tomuto rozsudku odvolanie (19. novembra 2007 a doplnené 21. novembra 2007), o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 15 Co 229/2008-597 z 28. septembra 2010 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s týmto odôvodnením:

„Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa pre vadu konania pred súdom prvého stupňa nie je vecne správny.

Inou vadou konania v zmysle § 205 ods. 2 písm. b) O. s. p. je procesná vada, ktorá na rozdiel väd taxatívne vymenovaných v § 221 ods. 1 písm. a) až g) O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia, ale jej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup v občianskom súdnom konaní. Iná vada konania je právne relevantná, ak mala za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia. Na takúto vadu konania pred súdom prvého stupňa odvolací súd prihliada, aj keď nebola výslovne v odvolaní namietaná (§ 212 ods. 3 O. s. p.).

Občianske súdne konanie sa začína zásadne na návrh, čo vyplýva z dispozičnej zásady ovládajúcej začatie civilného konania pred súdom.

Žaloba má okrem všeobecných náležitostí podľa § 42 ods. 3 O. s. p. obsahovať aj osobitné náležitosti podľa § 79 ods. 1 O. s. p.

Žalobou na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o osobnom stave, o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva, alebo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem (§ 80 písm. a), b), c) O.s.p.).

Základnou zložkou žaloby je tzv. žalobný nárok, ktorým žalobca určuje predmet konania a tým aj rozsah súdnej ochrany; žalobný nárok je vymedzený žalobným petitom a skutkovým odôvodnením žaloby. Posúdenie skutkových okolností podľa určitej právnej normy je povinnosťou súdu (*iura novit euria*), ktorý skúma, či platné právo umožňuje, aby na základe žalobcom tvrdeného skutkového stavu, mohlo byť nároku ním uplatňovanému vyhovené; žalobca nie je povinný uplatnený nárok kvalifikovať po právnej stránke.

Zo žalobného petitu žaloby musí byť nepochybne zrejmé, čoho sa žalobca domáha, teda ako žiada, aby súd vo veci rozhodol, a preto musí byť úplný, presný, určitý a zrozumiteľný tak, aby súd jednoznačne vedci, o čom má konať a rozhodnúť. Súd je totiž v občianskom súdnom konaní viazaný žalobou, a teda nesmie účastníkom priznať iné práva a uložiť im iné povinnosti, než aké sú navrhované, musí žalobný petit svojim rozhodnutím úplne vyčerpať a nesmie ho prekročiť s výnimkou prípadov stanovených v ust. § 153 ods. 2 O. s. p.

Žalobca môže za konania zo súhlasom súdu meniť návrh na začatia konania. Zmenenú žalobu treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene (§ 95 ods. 1 O. s. p.).

Súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenej žaloby. Súd nepripustí zmenu žaloby ani v prípade, ak by na konanie o zmenenej žaloby bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnej žalobe po právoplatnosti uznesenia (§ 95 ods. 2 O. s. p.).

Z citovaných ustanovení vyplýva, že žalobca môže v priebehu konania meniť svoju žalobu, a to v tom, čoho sa domáha (tzv. žalobnom petite), alebo v skutkovom základe uplatneného nároku. Pretože zmena žaloby nemôže byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, je k tomuto procesnému úkonu potrebný súhlas súdu, pričom súd môže pripustiť zmenu návrhu len vtedy, ak sú splnené stanovené predpoklady.

Za zmenu žaloby na začatie konania treba považovať zmenu spočívajúcu okrem iného aj v tom, ak navrhovateľ na základe rovnakého skutkového stavu požaduje namiesto splnenia povinnosti vydanie určujúceho výroku alebo naopak, t.j. mení žalobu o plnenie na určovací žalobu alebo naopak.

Predpokladom prípustnosti zmeny žaloby je, aby výsledky doterajšieho konania, najmä vykonané dôkazy, mohli byť podkladom aj pre konanie o zmenenej žalobe.

Zmena žaloby je podaním vo veci samej a súd o zmene žaloby rozhoduje uznesením.

V prejednávanej veci odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 25. 9. 1997 domáhal proti žalovanému v 1. rade určenia, že hnutelné a nehnuteľné veci špecifikované v petite žaloby patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobcov v 1. a 2. rade. Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na to, že žalobcovia v 1. a 2. rade písomným podaním dňa 25. 4. 2002 podali návrh na zmenu žalobného petitu, avšak podaním zo dňa 2. 5. 2002 tento návrh zobrali späť, a preto sa súd týmto ich návrhom nezaoberal. Súd prvého stupňa sa však nezaoberal ďalším podaním žalobcov v 1. a 2. rade, a to písomným podaním zo dňa 25. 2. 2006, doručeným súdu dňa 1. 3. 2006, ktorým žalobcovia v 1. a 2. rade oznámili žalobou na začatie konania tak, že žiadali určiť, že nehnuteľnosti špecifikované v tomto podaní sú v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov v 1. a 2. rade a žiadali uložiť žalovaným v 2., v 3., 4., 5., 7., 8., 11., 12., 14. a 15. rade povinnosť nehnuteľnosti vypratať; ďalej žiadali rozhodnúť, že Správa katastra pre Hlavné mesto SR Bratislava III je povinná na predmetných nehnuteľnostiach zapísať vlastníkov, a to žalobcov v 1. a 2. rade a žiadali určiť, že hnutelný majetok uvedený v žalobe patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov v 1. a 2. rade a uložiť žalovanému v 1. rade povinnosť predmetný hnutelný majetok žalobcom vydať. Zároveň týmto podaním čiastočne zobrali späť návrh zo dňa 25. 9. 1997 v časti určenia, že nehnuteľnosti na parceliach špecifikovaných v tomto podaní patria do BSM a taktiež žiadali pripustiť do konania ďalších účastníkov na strane žalovaného. Súd prvého stupňa rozhodol len o pripustení ďalších účastníkov, a to žalovaných v 2. až 9. rade do konania, avšak o zmene návrhu nerozhodol v súlade s ust. § 95 ods. 1 a 2 O. s. p.

Žalobcovia v 1. a 2. rade v priebehu konania písomným podaním doručeným súdu dňa 5. 9. 2007 podali aj návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., ktorým žiadali prerušiť konanie proti žalovaným v 2. až 18. rade z dôvodu, že prebiehajú ďalšie súdne konania.

Ustanovenie § 109 ods. 2 O. s. p. upravuje prípady, v ktorých súd môže prerušiť konanie z dôvodov uvedených v tomto ustanovení, prípadne môže urobiť iné vhodné opatrenie, a teda rozhodnutie o prerušení konania je na úvahe súdu a súd pri rozhodovaní o takomto návrhu postupuje podľa okolností konkrétneho prípadu.

V prejednávanej veci sa súd prvého stupňa s týmto návrhom žalobcov v 1. a 2. rade na prerušenie konania nezaoberal a o tomto návrhu taktiež nerozhodol.

V dôsledku vyššie uvedeného postupu súdu prvého stupňa v danom prípade, ktorý nie je v súlade s citovanými ustanoveniami, keď tento nerozhodol o návrhu žalobcov v 1. a 2. rade, ktorým žiadali pripustiť zmenu návrhu na začatie konania, je toto konanie postihnuté takou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O. s. p., v ktorom sa súd prvého stupňa vysporiada s uvedenými procesnými návrhmi žalobcov v 1. a 2. rade.“

Na výzvu okresného súdu z 11. januára 2011, aby predložili definitívne znenie navrhovaného návrhu na zmenu žaloby (vzhľadom na to, že zmena petitu z 1. marca 2006 upravená 18. júla 2007 bola diametrálne odlišná od pôvodného návrhu na zmenu žaloby, pozn.), reagovali sťažovatelia podaním doručeným okresnému súdu 28. februára 2011. V tomto podaní sťažovateľka ako žalobkyňa v 2. rade v namietanom konaní vzala svoj žalobný návrh z 25. septembra 1997 proti žalovaným v 1. až 19. rade späť, sťažovateľ ako žalobca v 1. rade v namietanom konaní vzal späť žalobu proti žalovaným v 2. až 18. rade, pričom žiadal vo veci proti žalovanému v 1. rade a žalovanému v 19. rade konať a rozhodnúť. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, že o tomto návrhu konajúci súd do dňa doručenia sťažnosti ústavnému súdu nerozhodol.

Z vyžiadaného spisu ústavný súd zistil, že okresný súd prípisom z 24. marca 2011 a následne 13. mája 2011 vyzval žalovaných, aby sa do 15 dní vyjadrili, či so späťvzatím žaloby v navrhovanom rozsahu súhlasia. Súčasne im oznámil, že v prípade, ak sa do 15 dní nevyjadria, okresný súd bude toho názoru, že s návrhom súhlasia bez námietok. V nadväznosti na uvedené okresný súd uznesením č. k. 19 Cb 558/1999-670 zo 7. júla 2011 rozhodol o čiastočnom späťvzatí žaloby.

Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 19 Cb 558/1999-670 zo 7. júla 2011 sa sťažovatelia odvolali „z dôvodu porušenia zákona podľa § 205 ods. 2 písm. a), b), c) a f) O. s. p.“ a žiadali, „aby odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h)

O. s. p. v celom rozsahu zrušil a konanie podľa § 221 ods. 2 O. s. p. zastavil“, pričom petit na rozhodnutie [tvrdiac, že sú dôvody na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP, pozn.], sformulovali takto:

„I. Súd uznesenie súdu prvého stupňa sp. zn. 19 Cb 558/99 zo dňa 30. 6. 2011 zrušuje a konanie voči žalovaným v 4., 5., 6., 9., 10., 11., 14. a 15 rade zastavuje.

II. Súd priznáva žalobcom trovy právneho zastúpenia, ktoré žalovaní v 4., 5., 6., 9., 10., 11., 14. a 15 rade, sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu JUDr. J. H. č:..., vedeného u S. a. s. do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Trovy na výzvu súdu vyčíslim v lehote troch pracovných dní.“

Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 19 Cb 558/1999-670 zo 7. júla 2011 sa odvolali aj žalovaní vo 4. až 6. rade, a to v časti náhrady trov konania.

V nadväznosti na úmrtie správcu konkurznej podstaty žalovaného v 1. rade 11. júla 2011 okresný súd uznesením č. k. 19 Cb 558/99-689 z 5. septembra 2011 prerušil namietané konanie až do ustanovenia nového správcu konkurznej podstaty. Na základe prípisu krajského súdu zo 14. októbra 2011, že nová správkyňa konkurznej podstaty bola v konkurznej veci žalovaného sp. zn. 38 K 111/95 ustanovená 13. októbra 2011, okresný súd pokračoval v namietanom konaní; uznesením č. k. 19 Cb 558/99-702 z 29. novembra 2011 pripustil zmenu žalobného petitu na základe návrhu sťažovateľa doručeného mu 22. marca 2011. Uznesením krajského súdu č. k. 38 K 111/95-5568 z 2. decembra 2011 bola v októbri 2011 ustanovená správkyňa konkurznej podstaty pozbavená tejto funkcie a do funkcie správcu konkurznej podstaty žalovaného v 1. rade bol ustanovený nový správca.

Krajský súd uznesením č. k. 1 Cob/13/2012-728 z 28. septembra 2012 rozhodol o odvolaní sťažovateľov a žalovaných vo 4. až 6. rade takto:

„Krajský súd uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 07. 07. 2011 č. k. 19Cb/558/1999-670 v časti zastavenia konania vo veci žalobcu v 2. rade a zastavenia konania voči žalovaným v 2. až 18. rade potvrdzuje.

V časti náhrady trov konania žalovaným v v 4., 5. a 6. rade uznesenie súdu prvého stupňa zrušuje a v tejto časti vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.“

Žalovaný v 1. rade požiadal podaním doručeným okresnému súdu 6. februára 2013 o oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd mu uznesením č. k. 19 Cb 558/1999-744 z 19. februára 2013 priznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

Okresným súdom nariadené pojednávanie na 25. marec 2013 bolo odročené na neurčito s tým, že „*nový termín pojednávania bude vytýčený na termín, ktorý uvedie žalobca vo svojom vyjadrení*“ (z dôvodu jeho podrobenia sa plánovanej operácii a následnému liečeniu).

Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 17. jún 2013 a bolo odročené na 19. september 2013 (podľa zistenia ústavného súdu bolo odročené na 10. október 2013 na účely vyhlásenia rozsudku).

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Sťažovatelia zároveň namietajú aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Sťažovatelia namietajú tiež porušenie čl. 1 dodatkového protokolu, podľa ktorého každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Predmetom namietaného konania okresného súdu, v ktorom sú sťažovatelia v postavení žalobcov, je rozhodovanie o žalobe o určenie vlastníctva k nehnuteľným i hnutel'ným veciam. Okresný súd vo svojom vyjadrení hodnotí vec ako zložitejšiu, a to predovšetkým vzhľadom na rozšírenie počtu účastníkov konania o 18 na strane žalovaných v roku 2007. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá síce tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nevykazuje znaky právnej zložitosti, avšak skutkovo ju (z dôvodov uvedených okresným súdom) považuje za zložitejšiu. Úmrtie správcu konkurznej podstaty žalovaného v roku 2011 a opakovaná výmena osoby správcu konkurznej podstaty podľa názoru ústavného súdu nemá zásadnejší vplyv na priebeh namietaného konania. Rešpektujúc svoj záver o skutkovej zložitosti ústavný súd zdôrazňuje, že nijaké skutočnosti nemôžu ospravedlniť zjavne neprimeranú doterajšiu dĺžku namietaného konania, ktoré nebolo ani po uplynutí 16 rokov právoplatne skončené.

2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľov v priebehu súdneho konania čiastočne prispelo k jeho predĺženiu (opakované návrhy na zmeny žaloby), avšak ďalšie ich procesné úkony (využívanie opravných prostriedkov), na ktoré sú oprávnení podľa procesných predpisov, nemôžu ísť na ich vrub, avšak ani na vrub okresnému súdu, pretože sa s nimi musel zaoberať. Pripustenie ďalších žalovaných do konania nemožno hodnotiť ako „nečinnosť“ sťažovateľov, ako to uvádza okresný súd. Navyše táto skutočnosť vzhľadom na doterajší počet nariadených pojednávaní nemala zásadnejší vplyv na doterajšiu dĺžku namietaného konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré začalo v roku 1997.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd nemohol akceptovať argumentáciu uvedenú vo vyjadrení okresného súdu z 23. apríla 2013, že *„prípadné prietahy v konaní v rokoch 1999-2004 boli spôsobené neprímeraným počtom pridelených vecí,... čo mi nedovoľovalo zabezpečiť plynulosť vybavovania vecí bez prietahov...“*. V uvedenej súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalší počet pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadaval o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 155/09, IV. ÚS 82/2010) dospel k záveru, že je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom nebola odstránená ani po 16 rokoch od jeho začatia, a preto, vychádzajúc predovšetkým zo samotnej doterajšej dĺžky napadnutého konania, ale aj z jeho doterajšieho priebehu, vo vzťahu k sťažovateľovi uzavrel, že v namietanom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 19 Cb 558/99 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 9 C 210/97) bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nevyhovел časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal aj vyslovenia

porušenia svojho práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže vec nie je právoplatne skončená a ochrany tohto svojho práva sa sťažovateľ môže domôcť pred všeobecnými súdmi.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľky ústavný súd vychádzal pri svojom rozhodovaní z toho, že sťažovateľka vo februári 2011, t. j. ešte pred doručením sťažnosti ústavnému súdu v júni 2011 vzala svoju žalobu späť, čím prejavila svoju vôľu v konaní ďalej nepokračovať. Rešpektujúc v zásade výlučné oprávnenie žalobcu disponovať v občianskom súdnom konaní svojou žalobou a v nadväznosti na to aj so samotným súdnym konaním, ktoré svojou žalobou vyvolal, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v postavení jednej zo žalobcov v namietanom konaní ešte pred doručením sťažnosti ústavného súdu, právne relevantným spôsobom [prejavením svojej vôle nepokračovať ďalej v tomto konaní (späťvzatím žaloby)], rezignovala na poskytnutie ochrany svojich práv v súvislosti s právnou neistotou, ktorú vo svojej sťažnosti v súvislosti s doterajšou dĺžkou označeného konania namietala; na tomto závere nemení nič skutočnosť, že v čase doručenia jej sťažnosti ústavnému súdu nebolo ešte o späťvzátí jej žaloby rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosti sťažovateľky nevyhovel.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 558/99 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 9 C 210/97) konal bez zbytočných prietahov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadostučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiada o priznanie finančného zadostučinenia v sume 50 000 €, ktoré považuje za primerané a odôvodňuje ho takto:

„Od podania žalobného návrhu uplynulo viac ako 13,5 roka kedy sťažovatelia podali žalobný návrh na začatie konania dňa 25. 9. 1997. Ďalším dôvodom je skutočnosť, že majetok sťažovateľ nadobudol do vlastníctva na základe zmluvy o predaji časti podniku zo dňa 30. 4. 1992 za doby trvania manželstva so sťažovateľkou v 2. rade (§ 143 OZ), ktorého sa nikdy a žiadnym spôsobom nevzdali, nepredali, nedarovali a ani nevniesli do základného imania spoločnosti, čoho dôkazom je aj dnes výpis z OR Ž., s. r. o.

Uvedené má ten dôsledok, že sťažovatelia boli zbavení majetku nesprávnym procesným postupom súdov a bezdôvodnými prietahmi, čo malo za následok, že sťažovatelia boli ukrátení na zisku z podnikateľskej činnosti prípadne z prenájmu majetku.

Najpodstatnejšou časťou celého súdneho sporu je skutočnosť, že sťažovatelia trpia neistotou v spravodlivý súdny proces, čo má podstatný vplyv aj na zdravotný stav sťažovateľov. Sťažovateľovi, počas nečinnosti súdov po dobu viac ako 13,5 rade vznikli a vznikajú ďalšie zdravotné problémy (nie len vekom), ale hlavne z dôvodu nesprávnym procesným postupom súdov a bezdôvodnými prietahmi. Nemalé sú aj spoločenské problémy, nakoľko sťažovateľ v 1. rade pochádza zo 16 člennej rodiny a ako bývalý vrcholový športovec má mnoho priateľov a všetci sa pýtajú, kedy tie spory skončia a či sa toho vôbec vo svojom veku dožije spravodlivého rozhodnutia.“

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 19 Cb 558/99 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 9 C 210/97) viac ako 16 rokov a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu a to, že namietané konanie nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať

sťažovateľovi sumu 8 000 € ako primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. J. H. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Právny zástupca sťažovateľov vyčíslil úhradu trov konania sumou 331,97 € pozostávajúcou zo sumy za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) vykonané v roku 2011 pri zastupovaní dvoch sťažovateľov a režijného paušálu a zo sumy zvýšenej o príslušnú percentuálnu sadzbu platcu dane z pridanej hodnoty.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2010, ktorá bola 741 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), t. j. 123,50 € za každý úkon (2 úkony) a režijný paušál 2 x 7,41 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky), v celkovej sume 261,82 €. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), ústavný súd uvedenú sumu trov konania zvýšil o príslušnú percentuálnu sadzbu platcu DPH 20 %, t. j. na sumu 314,18 €.

Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2013